

Lessen in Liefde van Twee Motten

door Jan Ruigrok

Na het dessert en paar lekkere glazen wijn, gaven we ons over aan een spel dat in de kern liefdeloos was. We gingen op zoek naar het mooiste Nederlandstalige liefdeslied. En als er iets is dat Liefde niet verdraagt, is het competitie. Gelukkig hadden we dat snel door en deden we de Liefde recht door op zoek te gaan naar liefdesliedjes die ons het meest raakten. In sommige daarvan zitten zinnen die zondermeer een plek verdienen in ons nationaal culturele erfgoed. Wat dacht je van de woorden waarmee Carry Tefsen in een door mij niet gevonden lied het mannelijke ideaal van de Nederlandse vrouw bezingt:

*Ik hoef geen adonis
Zo lang hij maar terdege schoon is.*

Beluister ook eens [Mijn ideaal](#) van Corry Brokken dat aanspoelde tijdens de tweede feministische golf, begin jaren zestig:

*Mijn Cyrano de Bergerac
Wenst dat ik flensjes voor hem bak*

Vol overgave leverde ik mijn bijdrage aan het after-dinnerdispuut, maar mijn ultieme liefdeslied kwam pas naar boven toen ik naar huis fietste. Na het tochtje door de maanverlichte zomernacht was het zonneklaar dat het voor mij niets anders kon zijn dan de [Twee Motten](#) van Dorus. De daaropvolgende dagen was het alsof er een motje door mijn schedel fladderde en continue ondersteunend bewijsmateriaal aanvloog ter bevestiging van de door mijn hart ingegeven keus. Ik ben er mijn motje, Charlotte, heet ze, meer dan dankbaar voor. Waarom de *Twee Motten* lees je hieronder.

Liefde is tijdloos

We schrijven 1957. Ik ben vijf jaar en uit het speakertje van mijn vaders pick-up dansen de twee motten door de huiskamer zonder zich te pletter te vliegen tegen de micaraampjes van de kolenkachel. Pappa en mamma, mijn zusjes en ik vinden het prachtig en zeker, wij kinderen, kunnen het niet vaak genoeg horen. Na een paar keer afspelen zingen we het uit volle borst mee, niet gehinderd door woorden zoals 'relaties' waarvan de betekenis ons totaal vreemd is. De kern is volkomen duidelijk: hier bezingt een zwerver zijn liefde voor twee motten en hun aanhang.

Zesenzestig jaar later maken de twee motten deel uit van het vast repertoire tijdens autoritten met mijn kleinkinderen. De magie van het lied heeft na al die jaren aan waarde niets ingeboet. Ze vinden het even prachtig als de broekenman die ik ooit was.

Het is duidelijk: het ware liefdeslied raakt de harten van kleuters zowel als dat van grijsaards voor wie de reis ten einde loopt; eenmaal gehoord gaat het je leven lang mee en draag je het over aan volgende generaties. Inmiddels hebben die volgende generaties hun versie met een remix een plek op [YouTube](#) gegeven.

Wanneer Liefde de ruimte krijgt versterken conflicten de relaties

Het lied *de twee motten* begint met een gesprekje tussen Dorus en Hammond-organist meneer

Cor Steyn waarin Dorus hem vraagt zijn behoeften te vervullen:

Dorus: "Zeg meneer Cor Steyn neem me niet kwalijk dat ik even onderbreek, maar zou u mij misschien even op mijn rug willen krabbelen?"

mCS: "Zeg Dorus, heb je nou niks beters voor me?"

D: "Nee, nee, nee, nee mot je even goed luisteren, 't is niet wat u denkt maar kijk effe in m'n kraag.

Hier moet je opletten..."

Waarna ze samen het lied tot een ongekende hoogte tillen die maakt dat

het na meer dan een halve eeuw nog staat als een huis dat vele stormen heeft getrotseerd.

Het ware conflict gaat natuurlijk over de botsende belangen tussen de familie Mot en Dorus waarbij de motten knokken voor het existentiële bestaan en Dorus voor zijn ouwe jas en een jeukvrije nek. Ze komen eruit. Ook hier overwint Liefde conflicten en maakt het de relatie sterker.

Liefde kent geheimen die niet de bedoeling hebben onthuld te worden.

Wat me in het gesprek tussen Dorus en Meneer Cor Steyn al die jaren nog steeds bezig houdt zijn Dorus' woorden " 't is niet wat u denkt". Ik ben er nog steeds niet uit wat Dorus nu denkt dat meneer Cor Steyn denkt dat Doris denkt, als u begrijpt wat ik bedoel. Het houdt me bezig, ik ben er niet uit en zo hoort het ook; Liefde herbergt raadsels die niet vragen om een antwoord maar die bedoeld zijn om de magie ervan in stand te houden.

Liefde is groen.

Toen de twee motten voor het eerst door de ether zweefden was de natuur een vanzelfsprekendheid. Natuurbescherming beperkte zich tot bordjes met teksten als

*Laat niet voor het aangenaam verpozen
De eigenaar van het bos de schillen en de dozen.*

Bioloog drs Fop I. Brouwer sloot zijn radiopraatjes steevast af met de woorden
'heb aandacht voor alles wat leeft en bloeit en ons altijd weer boeit.'

Aan Dorus was zo'n uitnodiging van Foppie (waarvan ik tot in de zeventiger jaren dacht dit zijn voornaam was) niet besteed. Hij deed het vanuit zijn hart. Mocht hij het mottenprobleem willen begrenzen, dan wel op een ecologisch verantwoorde wijze en anders maar niet:

*Ik greep meteen naar de DDT maar daar verwoest je zo'n huwelijk mee
en besloot meteen ik zal dat echtpaar dan maar laten.*

Ook hier is de boodschap zonneklaar: Liefde gaat respectvol om met de natuur en draagt bij aan een mooie wereld die ten dienste staat van de na ons komende generaties.

Dorus als zenmeester.

Boven mijn bureau hangt een prent van een zenmonnik die in zijn eentje door een eindeloos woud wandelt. Daarbij de tekst:

*Aan niets gebonden
Met alles verbonden.*

Deze woorden sluiten aan bij boeddhistische thema's hechting, onthechting, lijden en verlichting. Als je jezelf sterk verbindt aan mensen, materiaal en zekerheden, raak je daaraan gebonden. Je

wordt als het ware gegijzeld door dat waar je naar verlangt en je verliest vrijheid en autonomie. Gehechtheid zal je lijden doen toenemen. Daarbij maakt het de mogelijkheid je te verbinden met andere mensen en zaken lastiger. Wie sterk gehecht is aan zijn jas, zal lijden wanneer die door motten wordt geënterd en grijpt voor die het weet naar de DDT, dat nog meer lijden veroorzaakt. Voor je het weet ontstaat een uitdijende spiraal van lijden. De ware Boeddhist streeft naar onthechting en ontgijzelt zich daarmee van knellende banden. Uiteindelijk leidt dit tot verlichting, een totale staat van onthechting. Omdat dat dit ideaal onbereikbaar is, zullen wij, aardse sloebers het moeten doen met een gulden middenweg. Het mooie is wel dat hoe mindere je gehecht bent aan mens, materie en ideeën, hoe meer je verbonden bent met de gehele wereld tot aan de ons omringende kosmos toe. Ik bedoel maar...

Als het gaat om onthechting en ontgijzeling is Dorus vele stappen verder dan de meesten van ons:

*Ik ben een geboren eenzaam mens
Maar 't was me eigen wijze wens
Een echt verbond heb ik steeds kunnen verhinderen
Puh en dan zeggen m'n relaties tegen mij
"Hee joh breng toch die jas naar de stomerij
Want dat vod dat begint al knapjes te verminderen"
Maar juist zo'n vagebond als ik die komt pas reuze in z'n schik
Met zo'n ouwe jas twee motten en tien mottenkind'ren'.*

Dorus heeft de keuze gemaakt zich op een minimaal niveau te hechten, maar dan wel met het grote geheel. Familie, vrienden, daar doet hij niet aan: hij volstaat met 'relaties'. Wat materie betreft heeft hij genoeg aan een versleten jas en zit hij er niet zo mee als die door de motten wordt opgevreten. Die moeten tenslotte ook leven.

Juist doordat Dorus zo onthecht door het leven gaat, is hij instaat zich op basis van gelijkwaardigheid zich in Liefde te verbinden met wat voor veel van ons ongedierte te boek staat.. En wie dat een mannetje van vijf kan doen invoelen, is een groot leermeester.

Hier is de volledige tekst:

Twee motten, Dorus

Er wonen twee motten in me ouwe jas
En die twee motten die wonen d'r pas
Je raakt gewoonweg van je stuk as je 't ziet dat pril
geluk
Hij vreet me hele jas kapot alleen voor haar die dot
van een mot
Ik noem haar Charlotte
En hem noem ik Bas
Die dotten van motten
In me ouwe jas
Ik voelde me eerste een beetje belaagd
Ik dacht it is net of d'r wat aan me knaagt
Maar toen kreeg ik die gaten in de gaten
Ik dacht nog even hoe heb ik 't nou
Maar toen begreep ik 't al gauw
Ik zag twee motten in die gaten zitten praten
Ik greep meteen naar de DDT maar daar verwoest
je zo'n huwelijk mee
En besloot meteen ik zal dat echtpaar dan maar
laten
Er wonen twee motten in me ouwe jas
En die twee motten die wonen d'r pas
Je raakt gewoonweg van je stuk as je 't ziet dat pril

geluk
Hij vreet me hele jas kapot alleen voor haar die dot
van een mot
Ik noem haar Charlotte
En hem noem ik Bas
Die dotten van motten
In me ouwe jas

Ik ben een geboren eenzaam mens
Maar 't was me eigen wijze wens
Een echt verbond heb ik steeds kunnen verhinderen
Puh en dan zeggen m'n relaties tegen mij
"Hee joh breng toch die jas naar de stomerij
Want dat vod dat begint al knapjes te verminderen"

Een familie motten woont d'r in m'n jas
Ik laat ze ravotten als een kleuterklas
Nou zitten ze boven in me kraag en eten zich een
volle maag
Ze vreten m'n hele jas kapot omdat een mot toch
leven mot
Die lieve Charlotte
En mottige Bas
Met hun dotten van motten
Wonen in m'n jas

Jan Ruigrok werkt vanuit zijn bedrijf [Rigardus](#) en is schrijver, spreker en auteur van onder meer het boek [Hoop, Humor en Herstel](#).

Jan verzorgt lezingen en trainingen rond het werken op een veilige basis, herstelrecht en provocatieve communicatie.

Tel.: 06 225 225 65

Email: info@rigardus.nl